

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาของนักเรียนระดับอนุบาลในปัจจุบันนี้ เป็นที่สนใจของนักการศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองของนักเรียนเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะได้มีการวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กในระยะต้นๆ นั้นมีผลสัมพันธ์กับพัฒนาการทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญาของเด็กผู้นั้นอย่างเห็นได้ชัด

การเปลี่ยนแปลงของสังคม ระบบเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ในชีวิตครอบครัวของชาวไทยในขณะนี้ ทำให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรในระยะก่อนเข้าโรงเรียนมีปัญหามากขึ้น กล่าวคือ พ่อและแม่ของเด็กเหล่านี้มีภาระในการทำหาเลี้ยงชีพมากกว่าเดิม เนื่องจากปัญหาและความบีบรัดทางเศรษฐกิจ ภาระในการเลี้ยงดูบุตรจึงหย่อนไปตามลำดับ เด็กในวัยก่อนเข้าโรงเรียน คือ อายุประมาณสามขวบครึ่งถึง ห้าขวบครึ่ง จึงมักก่อให้เกิดปัญหา หากขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับตัวในสังคม การใช้ภาษารวมทั้งสุขนิสัยอื่นๆ ด้วย ผู้ปกครองของเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่จึงให้ภาระความรับผิดชอบเหล่านี้ตกอยู่กับโรงเรียนอนุบาล

เด็กๆ ส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกหวาดกลัวต่อการเข้าโรงเรียน และการต้องจากบ้านไปอยู่ในสังคมใหม่ โรงเรียนอนุบาลจึงมีความจำเป็นในการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม เพื่อที่จะให้เด็กเกิดความรู้สึกเหมือนกับอยู่ที่บ้าน และในขณะเดียวกันก็ให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการไปอย่างถูกต้อง โรงเรียนจะต้องมีการวางแผนงานกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กนักเรียนได้มีพัฒนาการ

ในทุกๆ คำน Hammond ¹ ได้กล่าวไว้ว่า

"การเลือกอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญที่โรงเรียนอนุบาลที่คิดว่าจะกระทำ เพราะอุปกรณ์เหล่านี้จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกายสามารถใช้ช่วยส่วนต่างๆ ให้สัมพันธ์กันเป็นอย่างดี นอกจากนี้อุปกรณ์การสอนยังช่วยให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ และมีพัฒนาการทางด้านสังคมด้วย เครื่องมืออุปกรณ์สำหรับนักเรียนในระดับนี้ควรมีหลายๆ ชนิด ทั้งเพื่อกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เครื่องมืออุปกรณ์เหล่านี้ควรมีการเลือกใช้ให้เหมาะสมด้วย"

เกณฑ์การเลือกเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับนักเรียนระดับอนุบาลที่

Hammond ² ได้ดัดแปลงมาจากเกณฑ์ของ ACEI (The Association for childhood Education International, Washington D.C.) มีอยู่ข้อหนึ่งที่เน้นถึงการเลือกอุปกรณ์ต่างๆ ให้เหมาะสมสำหรับวัย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงวัสดุที่ใช้ทำอุปกรณ์นั้นๆ ขนาดรูปแบบ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกสี ซึ่งเขากล่าวว่า ควรจะเป็นสีที่สวยและเป็นสีที่เด็กชอบ

เรื่องของสีกับอุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งที่ควรมุ่งกันอยู่ ดร.เป็ร็อง กุมุท ³

ได้กล่าวว่า

" การใช้สีสำหรับอุปกรณ์การสอนนั้นจะช่วยให้ครูสามารถถ่ายทอดแนวความคิดได้ชัดเจน เพราะสีช่วยเน้นและแสดงความเด่นชัดของอุปกรณ์ได้ดี นอกจากนี้ยังสร้างประสบการณ์รูปธรรมให้มีลักษณะเหมือนของจริงได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สีช่วย

¹ Sarah Lon Hammond, Ruth J. Dale, Dora Sikes SKipper and Ralph L. Witherspoon, Good School for Yong Children (The Macmilian Co. N.Y. 1963) P.246

² Hammond, and Others, Op.cit., P.257

³ เป็ร็อง กุมุท, "สีกับอุปกรณ์การสอน", วารสารอุปกรณ์การศึกษา (ปีที่ 2 ฉบับที่ 5) หน้า 342 - 356

สร้างบรรยากาศในการเรียนให้สดชื่น สร้างทัศนคติและรสนิยมที่ดีแก่ผู้เรียน เพราะดี มีคุณค่าทางสุนทรียภาพและมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของบุคคลอยู่มาก"

Hammond ⁴ ได้กล่าวว่าการเลือกสื่อสำหรับอุปกรณ์การเรียน การสอน ของนักเรียนในระดับอนุบาลนั้น ควรจะมีการเลือกอย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ให้เกิดการ เร้าที่เกินต้องการ เพราะเด็กในวัยนี้มีความกระตือรือร้นมากอยู่แล้ว และหากมีการเลือก สื่อที่เด็กชอบมาใช้ให้ถูกต้องกับเครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆแล้ว จะเพิ่มความสนใจและ เน้นให้สภาพแวดล้อมดูมีน้ำหนักมากขึ้น

จากการสังเกตเห็นความสำคัญของสื่ออุปกรณ์การสอนของเด็กในระดับนี้ ผู้วิจัยจึงได้ตกลงใจทำการวิจัยในหัวข้อเรื่อง "สื่อของอุปกรณ์การสอนที่นักเรียนระดับ อนุบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา" เนื่องจากการวิจัยในเรื่องทำนองนี้ไม่เคยมีผู้ทำการ วิจัยมาก่อนเลยในประเทศไทย และการผลิตอุปกรณ์การสอนสำหรับนักเรียนในระดับนี้ ก็ไม่แพร่หลาย ทั้งที่อุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนในระดับ อนุบาล จึงเกิดเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยคิดผลิตลูกบาศก์สีต่าง ๆ ซึ่งเป็นอุปกรณ์ชั้นพื้นฐาน ที่มีประโยชน์มากสำหรับนักเรียนในระดับนี้ นำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับอนุบาล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อหาข้อมูลที่จะทำให้ทราบว่านักเรียนระดับอนุบาลนั้นชอบสีประเภทใด ซึ่งจากการวิจัยในหัวข้อนี้จะนำผลการวิจัยไปใช้ในการผลิตวัสดุอุปกรณ์สำหรับนักเรียนใน ระดับนี้ได้อย่างเหมาะสม และเป็นการนำให้ผู้เรียนทางบ้านได้ทัศนศึกษามีความสนใจ ต่ออุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับเด็กเล็ก ซึ่งไม่ค่อยเป็นที่สนใจนักในประเทศไทยเรา ทั้งๆที่เป็นสิ่งที่ควรศึกษาและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการเลือกสื่อสำหรับอุปกรณ์การสอนของนักเรียนอนุบาลใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

⁴ Ibid., p. 329

2. เพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนชนิดต่างๆของนักเรียนในระดับดังกล่าวมาแล้ว

3. เพื่อศึกษาลักษณะการรับทางสายตา (Visual Perception) เกี่ยวกับสี ว่ามีกลไกในการรับอย่างไร และสีประเภทใดจึงจะเหมาะสมสำหรับการรับทางสายตาของนักเรียนในระดับนี้

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนระดับอนุบาลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาชอบสีของอุปกรณ์การสอนเท่ากันทุกสี

ขอบเขตของการวิจัย

1. จะใช้ลูกบาศก์ขนาด 1 ลูกบาศก์นิ้ว เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง
2. สีที่จะใช้ในการทดลอง จะแบ่งเป็น 4 จำพวก คือ สีแม่สี (แดง เหลือง น้ำเงิน) สีทุติยภูมิ (แสด เขียว ม่วง) สีตติยภูมิ (แสดแดง แสดเหลือง เขียวน้ำเงิน เขียวเหลือง ม่วงแดง ม่วงน้ำเงิน) และสีคำ ขาว
3. นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุระหว่าง 4 ขวบครึ่ง ถึง 5 ขวบครึ่งเท่านั้น
4. โรงเรียนที่จะสุ่มตัวอย่างมา 5 โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีการสอนเฉพาะระดับอนุบาล ซึ่งในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 122 โรงเรียน

รายงานการวิจัยและการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยและศึกษาค้นคว้าในประเทศไทย

สำหรับการวิจัยเรื่องสีกับอุปกรณ์การสอนนี้ ในประเทศไทยยังไม่มี การวิจัยเลย แต่ได้มีผู้ใดเห็นความสำคัญของสีและทำการวิจัยและศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องสีบ้างแล้วครั้งนั้นคือ

ไชแสง สุชะวัณนะ⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง " การศึกษาเรื่องการใช้สี
กับอาคารโรงเรียนในประเทศไทย " เมื่อพ.ศ. 2506 มีความมุ่งหมายที่จะศึกษา
การใช้สีภายในห้องต่างๆในโรงเรียน เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์
ห้องสมุด ห้องประชุมรวมทั้งห้องเรียนของเด็กชั้นอนุบาลด้วย และยังมี ความมุ่งหมาย
ที่จะแก้ไขปรับปรุงการใช้สีอย่างเหมาะสมในแง่ต่างๆสำหรับอาคารเรียนในประเทศไทย
ซึ่งอยู่ในภูมิภาคอากาศร้อน การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการทดสอบนิสิตเพื่อ
ทราบความรู้สึกที่มีต่อสีต่างๆ จากนิสิตคณะครุศาสตร์ 50 คน นิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
50 คน การทดสอบแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนแรกเป็นการทดสอบเพื่อทราบความรู้สึกที่มีต่อสีต่างๆ (Judgement
of color) โดยใช้เครื่องฉายภาพที่บดฉายแผ่นสีไปทีละสี รวม 12 สี คือ สีเทา
(Medium Gray) สีส้ม (Alert Orange) สีฟ้าแก่ (Neptune) สีน้ำตาลเข้ม
(Chocolate) สีแสดสด (Venetian Rose) สีฟ้าอ่อน (Light Blue) สีไข่มุก
(Straw) สีเขียวเข้ม (Hemlock) สีชมพูอ่อน (Peach) สีน้ำเงินเข้ม (Precantion
Blue) สีเขียวอ่อน (Daylight Green) และสีเหลืองสด (High Visibility
Yellow)

ส่วนที่สองเป็นการกรอกแบบสอบถามเพื่อให้ทราบว่าสีที่แนะนำให้
ในห้องต่างๆ ควรมีคุณลักษณะอย่างไรบ้าง (Judgement of Situations) โดยให้
นิสิตกรอกแบบสอบถามตามความคิดเห็นอันเกิดจากประสบการณ์และเหตุผลของนิสิตเอง
ผลของการวิจัยพบว่า สีที่เหมาะสมแก่ห้องต่างๆเรียงตามลำดับมีดังนี้

1. ห้องเรียน	- สีฟ้าอ่อน	(Light Blue)
.	- สีฟ้าแก่	(Neptune)

⁵ ไชแสง สุชะวัณนะ, " การศึกษาเรื่องการใช้สีกับอาคารโรงเรียนในประเทศไทย " วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกโสตทัศนศึกษา คณะบัณฑิตวิทยาลัย พ.ศ. 2506

- สีเขียวอ่อน (Daylight Green)
- 2. ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์
  - สีฟ้าแก่
  - สีไขไก่ (Straw)
  - สีชมพูอ่อน (Peach)
- 3. ห้องสมุด
  - สีฟ้าแก่
  - สีฟ้าอ่อน
  - สีเขียวอ่อน
- 4. ห้องเรียนเด็กชั้นอนุบาล
  - สีเขียวอ่อน
  - สีไขไก่
  - สีชมพูอ่อน
- 5. ห้องประชุม
  - สีเขียวอ่อน
  - สีเทา (Medium Gray)
  - สีฟ้าแก่
- 6. ห้องดนตรี
  - สีไขไก่
  - สีเขียวอ่อน
  - สีฟ้าแก่
- 7. ห้องปฏิบัติงานช่าง
  - สีไขไก่
  - สีส้ม (Alert Orange)
  - สีชมพูอ่อน
- 8. ห้องอาหาร
  - สีไขไก่
  - สีฟ้าแก่
  - สีเขียวอ่อน

สำหรับห้องเรียนอนุบาลต้องการสภาพการณ์ ดังต่อไปนี้คือ

- นุ่มนวลมาก
- อบอุ่นมาก
- คอนข้างใกล้เข้ามา
- สว่างมาก
- โอโถงมาก
- แจ่มใสมาก

สีชมพูอ่อนและสีเขียวซึ่งเหมาะสำหรับห้องเรียนอนุบาลเป็นสี
อบอุ่น ส่วนสีเขียวอ่อนเป็นสีเขียว สีส้มสามเป็นสีในสเกลอ่อนที่สดใสและสว่าง
จากการวิจัยได้อภิปรายผลและขอเสนอแนะในการใช้สีกับห้อง
เรียนเด็กอนุบาลดังนี้คือ

ห้องเรียนของเด็กอนุบาลควรจัดให้มีบรรยากาศเหมือนบ้าน
ให้เด็กเล็กๆ รู้สึกว่าโรงเรียนคือบ้าน มีความอบอุ่นเป็นกันเองและปลอดภัย
ห้องควรมีเนื้อที่กว้างขวางเพื่อให้เด็กเคลื่อนไหวและเปลี่ยนอิริยาบถได้บ่อยๆ
เช่น ให้มีกิจกรรมต่างๆ และออกกำลังกาย

การเลือกสีที่นำมาใช้ ควรเป็นสีกลาง (Neutral) ไปจนถึง
สีที่เราให้เกิดความคุ้นเคย

- ฉผนังของห้องใช้สีที่อ่อนและสีเขียวที่สดใส ถ้าต้องการให้
รู้สึกห้องกว้างขึ้น ควรทาผนังด้วยสีเขียวที่อ่อนเช่น ฟาอ่อน หรือเขียวอ่อน ไม่ควร
ใช้สีที่ให้ลักษณะเป็นระเบียบเรียบร้อยนัก (Informality)

- วัสดุก่อสร้าง ควรแสดงคุณสมบัติตามธรรมชาติออกมา เช่น
ไม้ อิฐ หิน กรวด ซีเมนต์ าดา ควรมีสีและพื้นผิว (Texture) ตามธรรมชาติ

- พวกโต๊ะเก้าอี้และสิ่งของที่เคลื่อนที่ไปมาได้ ควรเป็นสีปฐมภูมิ
เช่น แดง เหลือง น้ำเงิน จะทำให้เด็กสนใจ และกระตุ้นอารมณ์ให้ตื่นตัวอยู่เสมอ

พินุช ภาสุรภัทร⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง " หลักเกณฑ์ในการสร้างภาพประกอบหนังสือแบบเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเมื่อ พ.ศ. 2512 เพื่อศึกษาหาหลักเกณฑ์ในการสร้างภาพประกอบหนังสือแบบเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบทดสอบ 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ได้แก่ ภาพวาดขาวดำ ภาพวาดสี ภาพถ่ายขาวดำ ภาพถ่ายสี รวมทั้งหมด 12 ชุด ให้นักเรียนเลือกเปรียบเทียบกับแบบที่ 2 ซึ่งเป็นภาพจากหนังสือแบบเรียน 12 ภาพ โดยใช้ทดสอบกับประชากรเพศชายและหญิง 200 คน จากโรงเรียนต่อไปนี้ คือ โรงเรียนสหศึกษารัฐบาล โรงเรียนสหศึกษาราชบุรี โรงเรียนรัฐบาลชายหญิง โรงเรียนราชบุรีชายหญิง

ผลของการวิจัยพบว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชอบภาพวาดเหมือนของจริงมากกว่าภาพถ่าย เพราะเน้นรายละเอียดได้ชัดเจนกว่า ความสนใจเกี่ยวกับสีนั้น นักเรียนชอบภาพสีหลายสี มากกว่าภาพขาวดำ และนักเรียนชอบภาพวาดเหมือนของจริงหลายสีมากที่สุด ภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักเกณฑ์ได้รับการเลือกมากกว่าภาพในหนังสือแบบเรียน

จากผลการวิจัยผู้วิจัยสรุปว่า ควรมีการปรับปรุงแก้ไขแบบเรียนที่มีอยู่ในด้านความถูกต้องและคุณลักษณะของภาพสี เพราะภาพสีมีความสำคัญต่อการเรียนรู้มาก

รัตนะ อุทัยผล⁷ ได้เขียนบทความเรื่อง " ทฤษฎีสี " ให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้สีในอาคารโรงเรียนไว้ดังนี้คือ

⁶ พินุช ภาสุรภัทร, "หลักเกณฑ์ในการสร้างภาพประกอบหนังสือแบบเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย", วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต แผนกโสตทัศนศึกษา คณะบัณฑิตวิทยาลัย พ.ศ. 2512

⁷ รัตนะ อุทัยผล, "ทฤษฎีสี" ศูนย์ศึกษา (ฉบับเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2508) หน้า 67-68

สีสำหรับโรงเรียน อาศัยหลักเกณฑ์สำคัญ 2 ประการ คือ

ก. Physical Function เกี่ยวกับจำนวนเปอร์เซ็นต์ของการสะท้อนแสงแต่ละสี หากใช้สีเข้มๆหรือมืดมัวแล้ว สีนั้นๆจะไม่สะท้อนแสงออกมา และถ้าใช้สีที่สทกเกินไปจะทำให้แสบตา ดังนั้นส่วนต่างๆของห้องเรียนที่มีการสะท้อนของแสงสว่างที่พอเหมาะมีดังนี้ คือ เพดาน 80 % ผนัง 50-70 % กันเปื้อนหรือขอบ 40 % โตะเรียนและม้านั่ง 35-50 % พื้น 50 % กระดานดำ 20 %

ข. Psychological Function สีที่คิดที่สุดเป็นสีซึ่งเติมไปช่วยความสดใ สดชื่น เช่น สีเหลือง น้ำตาลอ่อน ชมพู สีเหล่านี้ช่วยเร่งเร้าอารมณ์เด็ก ช่วยทำให้เกิดความเจริญเติบโตทางอารมณ์ สำหรับชั้นประถมศึกษาเป็นสีเขียว สีเขียวปนน้ำเงิน สีน้ำเงิน และสีเทาที่นำเข้ามาใช้ เพื่อไม่ให้อารมณ์แวงไกวและช่วยให้จิตใจมีสมาธิที่ขึ้น เพราะเด็กมีจิตพลุกพล่านได้ง่ายถ้าต้องการจะให้อยู่ในความสงบก็ควรใช้สีเขียวนี้ช่วย

การวิจัยและการศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ได้มีการวิจัยและค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องสีกับเด็กดังนี้ คือ

Alice M. Schwartz⁸ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Effects of Conditioning Upon Childrens Color Choices and Color Usage " เมื่อ ค.ศ. 1960 เพื่อประกอบวิทยานิพนธ์คุษภูมิหาบัณฑิตทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ศึกษาลักษณะการเลือกสีของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 ว่าอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าสร้างสภาพการณ์ขึ้นมา ทดสอบผลหลังจากการเลือกโดยสร้างสภาพการณ์แล้ว จากการใช้สีของนักเรียนในงานศิลปะศึกษา

⁸

Alice M. Schwartz , The effect of conditioning upon children's color choices and color usage, Dissertation Abstract (The Pennsylvania State University, July, 1960. Vol. xxi No.1)

วิธีดำเนินงาน เลือกสุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมปีที่ 2 จากโรงเรียน 3 แบบ จำนวนทั้งสิ้น 69 คน มีวิธีการในการวิจัยดังนี้ คือ

1. ให้นักเรียนวาดภาพ 3 ภาพ ตามหัวข้อที่กำหนดให้ก่อนการทดลอง
2. ใช้การทดสอบเพื่อตัดสินความมั่นคงในการเลือกสีของนักเรียนแต่ละคน
3. สร้างสภาพการณ์เพื่อให้มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงการเลือกสีของนักเรียน
4. ใช้การทดสอบเรื่องการรับรู้ทางสีของคอโคแรน (Corcoran) โดยใช้แบบทดสอบทั้งสิ้น 6 แบบ

5. ให้นักเรียนวาดภาพในตอนท้ายสุดหลังการทดสอบแล้ว และภาพสุดท้ายให้เลือกว่าคสิ่งของ อยางใคอย่างหนึ่งควยสีที่นักเรียนชอบมากที่สุด

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบแยกเป็น 5 พวก ซึ่งมีรูปร่างแตกต่างกันไป คือ เป็นลูกบาศก์ ทรงกลม รูปไข่ รูปพลาสติกเหล็กเลน และหมวกกระดาษ ในแต่ละพวกนั้นจะมีขนาด รูปร่าง และวัสดุที่ใช้ผลิตเหมือนกันแต่มีสีแตกต่างกัน

การสร้างสภาพการณ์ต่างๆดังนี้ คือ

1. แอบให้รางวัลเล็กน้อยโดยไม่ให้เด็กรู้ตัว
2. หลังจากที่เราทราบว่านักเรียนเลือกสีใดแล้ว ก็จัดสภาพการณ์โดยวิธีการสัมภาษณ์ทุกระยะ 1 สัปดาห์

3. การจัดสภาพการณ์ต่างๆ จะทำเมื่อเด็กเลือกสีใดสีหนึ่ง เด็กในกลุ่มทดลอง (Experimental group) จะได้รับสภาพการณ์ต่างๆที่จัดไว้ภายหลังจากเลือกสี ส่วนเด็กอีกกลุ่มหนึ่ง (Control group) จะไม่ได้รับสภาพการณ์ใดๆทั้งสิ้น

4. สภาพการณ์ที่จัดให้เด็กนั้น มี 16 สภาพต่างๆ กัน เช่น การให้รางวัล การทำให้เกิดความวุ่นวายใจ หรือไม่ทำอะไรเลย ใช้การสัมผัสตัวอย่าง เพื่อจัดเด็กให้เข้ารับสภาพการณ์ต่างๆ 16 สภาพ

สรุปผลการวิจัยว่า การให้สภาพการณ์ต่างๆ ต่อการเลือกสีของนักเรียนระดับนี้ ทำให้เกิดผลแตกต่างต่อการเลือกสีของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ แต่มีผลเพียงเล็กน้อยในด้านการเลือกสีเพื่อใช้วาดภาพหรือทำงานศิลปะอื่นๆ การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าสามารถเปลี่ยนแปลงการเลือกสีของนักเรียนชั้นเล็กได้โดยการเปลี่ยนสภาพการณ์ต่างๆ กัน แต่คุณภาพของงานทางด้านการศิลปะซึ่งใช้ตัดสินโดยนักการศึกษาทางด้านการศิลปะ พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด ผลของการทดลองนี้ ชี้ให้เห็นว่าการเลือกสีนั้นอาจเกิดขึ้นจากการสนองตอบต่อสภาพการณ์ที่สร้างขึ้น และอาจจะเกิดขึ้นเนื่องจากประสบการณ์อื่น ๆ ได้

S. Honkaraara⁹ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิกิริยาที่สนองตอบต่อสีของเด็กเล็ก ไว้ว่า

" เป็นที่แน่นอนว่าเด็กเล็กมักจะชอบสีสดใสและสีจืดของแม่สี และมักจะเลือกสีประเภทนี้มากกว่าสีมัวซัวไม่แจ่มใส "

M.D. Vernon¹⁰ ได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาของการรับรู้ต่างๆ ได้กล่าวถึงการรับรู้ทางสายตาเกี่ยวกับเรื่องสีของเด็กว่าดังนี้

" เด็กอายุ 6 - 14 เดือน มักจะแสดงความต้องการอย่างแรงกล้า

⁹ S. Honkaraara, A Critical Revelation of The Color and Form Reaction, (Penguin Books Ltd., 1965) P.46

¹⁰ M.D. Vernon, The Psychology of Perception, (Penguin Books Ltd., copyright 1962) P.35

ที่จะจับแผ่นจานสีมากกว่าสีเทา สีแดงเป็นสีที่เด็กชอบที่สุด รองลงมาคือ สีเหลือง น้ำเงิน และเขียว เมื่อให้เด็กเลือกสีโดยให้ดูทีละคู่ เด็กโตขึ้นมาหน่อยจะชอบสีแดงมากที่สุด และชอบสีเหลืองน้อยที่สุดในบรรดาแม่สีทางจิตวิทยาทั้ง 4 คือ สีแดง เหลือง น้ำเงิน และเขียว ในวัยที่เข้าโรงเรียนเด็กมักจะชอบสีน้ำเงิน ส่วนเด็กเล็กเด็กมักจะชอบสีที่สว่างๆคือสีเหลืองมากกว่าสีน้ำเงินหรือสีเขียว ส่วนเด็กโตมักจะรู้สึกว้าสีที่สว่างนั้นจืดชืดเกินไป "

S.L.Hammond 11 ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสายตาของเด็กเล็กไว้ดังนี้ คือ

" เด็กเล็กมักจะมีสายตาวาว และจะคอยๆปรับสายตาให้มีจุดชัดในความห่างของตัวหนังสือที่จะอ่านได้ เด็กเล็กจะมองเห็นวัสดุสิ่งของใกล้ๆได้ชัดเจน แต่เมื่อนำเข้ามาใกล้ ของสิ่งนั้นจะพร่าเลือน เด็กสามารถที่จะมองภาพในหนังสือที่วางบนโต๊ะได้ชัดเจน แต่อย่างไรก็ตามเด็กก็ไม่สามารถมองหนังสือตัวเล็กๆได้ภาพได้ชัดเจนนัก

การที่เด็กสามารถจะสังเกตเห็นความเหมือนและความแตกต่าง ตลอดจนสามารถเปรียบเทียบสิ่งที่เข้าคู่กันได้นั้น ขึ้นอยู่กับความพร้อมทางสายตาของเด็ก การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์ในการหัดใช้สายตาและสามารถแยกแยะสิ่งต่างๆได้นั้น มีกิจกรรมที่ทำได้มากมาย กิจกรรมเหล่านี้อาจจะทำได้เป็นประจำวัน ในขณะเล่นหรือเรียนนักเรียนอนุบาลอาจมีการฝึกสายตาได้โดยใช้เครื่องมืออุปกรณ์ และหนังสือต่างๆ ดังนี้คือ

การใช้ให้เห็นข้อแตกต่างของสี ทำได้โดย

1. ให้เลือกสีเพื่อการระบายภาพ
2. ให้เลือกกระดาษสีเพื่อตัดและฉีก

¹¹ S.L. Hammond and Others, *op.cit.* p.121

3. ให้มีการพูดคุยเกี่ยวกับสีของสิ่งต่างๆ เช่น เสื้อผ้า เป็นต้น
 การจำทางสายตา อาจทำได้โดยจัดกิจกรรมการเล่น เช่น เล่นซ่อนหา
 ด้วยการจัดนักเรียนเป็นกลุ่มแล้วขณะที่นักเรียนทุกคนหลับตา ครูก็จับให้นักเรียนคนหนึ่ง
 ออกไป พอเด็กกลับมาให้เด็กรู้ว่าใครที่หายไป หรืออาจจะใช้ให้เด็กมองคู่มือของ
 ต่างๆ ในการประกอบอาหารว่าขาดอะไรไปบ้าง

ความสัมพันธ์ระหว่างสายตากับมือ อาจฝึกได้โดยให้เล่นรูปต่อ และ
 ทำงานไม่ง่ายๆ

เพื่อฝึกทักษะในการใช้สายตาสำหรับเด็กในระยะนี้ ครูควรให้เด็ก
 หักกวาดสายตาโดยการดูภาพจากซ้ายมาขวา จากขวามาซ้าย จากข้างบนมาข้างล่าง
 และจากข้างล่างไปข้างบน "

สำหรับเรื่องสีของเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆนั้น Hammond¹² ให้ความ
 เห็นว่า

" ควรจะมีการเลือกสีสำหรับห้องเรียนอย่างระมัดระวังเพื่อให้มีแสง
 เพียงพอ ห้องเรียนที่มีผนังหลายสีนอกจากจะสวยงามแล้วยังให้ความรู้สึกที่กว้างขวาง
 และทำหายควย การเลือกสีทาผนังห้องนอกจากจะคำนึงถึงลักษณะดังกล่าวแล้วยังต้อง
 คำนึงถึงความรู้สึกผ่อนคลายสำหรับครูและผู้ที่ปกครองควย การใช้สีเมื่มีสิ่งเด็กชอบ
 ควรจะเลือกใช้สำหรับเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้หน้าหนักแก่สิ่งแวดล้อม คือผนังห้อง
 และพื้นสีเรียบๆ "

Gesell¹³ ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสายตาของเด็กว่า " เด็กในวัย 5 ขวบ
 อาจจะมีปัญหาในการปรับสายตาให้เข้ากับกระดานดำ รวมทั้งในการตัดสินสิ่งต่างๆจาก
 โกลมาใกล้ หรือจากไกลไปไกล "

¹² Ibid, P.P.328 - 329

¹³ A. Gesell, Frances Ilg, and G.E. Bullis, Vision Its Development
 in Infant and Child, (Paul B. Hoeber, New York, 1948.) P.289

Park และ Burri¹⁴ ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะสายตาของเด็กในระดับอนุบาล และพบว่าเด็กในระยะก่อนอ่านหนังสือจะมีสายตานิกลจากปกติ (20 - 20) ประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ ส่วนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีราว 20 ถึง 35 เปอร์เซ็นต์ที่มีสายตานิกลจากปกติ

---

¹⁴ G.E.Park, and Clava Burri, Eye Maturation and Reading Difficulties, Journal of Educational Psychology (34:9, 1943) PP.535 - 46